

Győr-Moson-Sopron Megyei Esélyteremtő Paktum

amely készült az

EFOP-1.6.3-17-2017-00017 azonosítószámú,

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI FELZÁRKÓZÁSI FÓRUM
LÉTREHOZÁSA című projekt keretében

2021

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

I.	Bevezető.....	2
II.	Szolgáltatási Út Térkép problémabeazonosításai	3
	II/1 Munkacsoport ülések tapasztalatai	3
	II/2 Közös problémamátrix	8
	II/3. Közös intézkedésmátrix	12
III.	Megyei Esélyteremtő Paktum együttműködéseinek gyűjteménye	13
	III/1 Oktatáshoz való hozzáférés	13
	III/2 Munkavállaláshoz való hozzáférés.....	14
	III/3 Lakhatáshoz való hozzáférés.....	15
	III/4 Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés	16
	III/5 Alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	17
	III/6 Gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés	18
IV.	Mellékletek.....	19

I. Bevezető

A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat 2018. februárjában egy olyan Európai Uniós projekt (EFOP-1.6.3-17-2017-00017) megvalósításába kezdett, melynek elsődleges célkitűzése megyei szintű koordinációs és konzultációs rendszer kialakítása, annak érdekében, hogy a

felzárkózás-politikai együttműködések ne csak országosan és helyi, esetlegesen járási-, hanem a közigazgatás következő szintjén, a megyei szinten is kialakuljanak, rendszeressé váljanak, és esélyteremtő módon hassanak vissza az egyes települések lakosságának életére, növelve a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat a pályázat megvalósítása során olyan új együttműködések is generál, melyek területi szinten jelentkező, az esélyegyenlőséget és felzárkózást érintő speciális problémák megoldására, szolgáltatáshiányok kiküszöbölésére irányulnak. A projekt során szintén kiemelt célként kezelik a hátrányos helyzetű célcsoportokat érintő beavatkozások megyei szinten történő összehangolását, valamint a megye kapacitás- és szervezetfejlesztését a felzárkózás-politika területi szintű koordinációjának kialakítása érdekében.

A 2018. február 1-től 2021. augusztus 1-ig tartó projekt minden egyes tevékenységében ezeket a problémákat próbálja orvosolni. A projekt szakmai tartalma felzárkózási szakemberek segítségével, s a célcsoport megkérdezésével került kialakításra. A tevékenységek egymásra épülve, szolgáltatások komplex rendszereként maximálisan kielégítik a célcsoport igényeit, valamint a szakpolitikai célokat.

Az elnyert 65 milliós európai uniós támogatásból megvalósuló projekt részét képezi többek között a munkája során a megyéhez tartozó önkormányzatok szolgáltatási hiányait feltérképező Felzárkózási munkatárs alkalmazása, Esélyegyenlőségi érzékenyítő képzés megtartása az Önkormányzat munkavállalói számára. Szintén a projektmegvalósítás szerves része a félévente ülésező és a projekt során a Megyei Esélyteremtő Paktumot elfogadó Megyei Felzárkózási Fórum létrejötte, illetve a Fórum által létrehozott Munkacsoportok átfogó szakmai tevékenysége és ülései. A Megyei Felzárkózási Fórumok és a Munkacsoportok üléseinek kimeneteként létrehozásra került a Szolgáltatási Út Térkép, melyek célja a megyében meglévő szolgáltatások lakossághoz való elérésének vizsgálata, különös tekintettel a helyi szinten hiányzó szolgáltatásokra, és annak megoldási javaslataira. A projekt keretében a megye járásaiban évente egy-egy közösségi együttműködést segítő nagyrendezvény is megszervezésre kerül, melyek arra hivatottak, hogy szervezett programjaikkal hozzájáruljanak az esélyegyenlőségi célcsoportok (mélyszegénységben élők, romák; gyerekek, nők, idősek, fogyatékkal élők) hátránykompenzációjához, ezzel párhuzamosan hatékonyan kivegyék a részüket minden résztvevő szemléletformálásából, sikeres társadalmi érzékenyítési folyamatot generáljanak, ezzel hozzájárulva tartós és eredményes, helyi és megyei szintű közösségi együttműködések létrejöttéhez.

II. Szolgáltatási Út Térkép problémabeazonosításai

II/1 Munkacsoport ülések tapasztalatai

A Megyei Felzárkózási Fórum, Munkacsoportot hozott létre, amely a projekt megvalósítási időszakában folyamatosan ülésezik. Az ülésre meghívást kaptak az adott járás polgármesterei,

civil szervezet vezetői, valamint minden olyan érintett projekt, szervezet, amely a felzárkózás témaköréhez kapcsolódik, vagy a célcsoportokat képviselik.

A munkacsoport ülések jó alkalmat adtak arra, hogy a Szolgáltatási Út Térképhez a helyi szereplőktől input érkezzen. Ennek módszere a munkacsoport ülésen a Munkacsoport vezetője, valamint a Felzárkózási munkatárs által megfogalmazott irányított kérdések voltak. Ezek alapján a következő, a SZÚT szempontjából releváns jelzések érkeztek a SZÚT felülvizsgálatának időpontjáig:

Csornai járás

A járásban megtartott munkacsoport üléseken több olyan probléma felmerült, amely az alapellátásokhoz, valamint az azokat kiegészítő szolgáltatásokhoz kapcsolódtak. Jó példaként került elő a Szany településen megvalósuló Komplex telep program, amelynek infrastrukturális fejlesztésének köszönhetően több önkormányzati bérlakás is megújult, illetve az ESZA forrásnak köszönhetően olyan képzésekben vehettek részt a hátrányos helyzetű célcsoportok, amelyek a környékbeli cégek számára alkalmassá tette őket a foglalkoztatásra. A jó példa egyik hangsúlyos része a hátrányos helyzetű, főként roma emberek megszólítása, a gondosan tervezett bevonása, illetve programban tartása. Fontos a folyamatos kapcsolat, az igények, szükségletek és a lehetőségek dinamikus összehangolása. A térség településeit közösségfejlesztési szempontból legjobban terhelő körülmény az, hogy kevés a szórakozási, hasznos kikapcsolódási lehetőség a fiatalok számára. Az idősek nappali ellátása folyamatos probléma a térségben, több szereplő is jelezte, hogy igény lenne bentlakásos idősotthonokra, nappali ellátóközpontokra, vagy azok színvonalának, kapacitásainak növelésére. A nők munkaerő-piaci visszatérésének elősegítésére több bölcsődei férőhelyre lenne szükség a térségben. Jelentősen rontja az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférést a települési járdák, belterületi utak rossz minősége. A fogyatékkal élők életminőségét, alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést több résztvevő kihangsúlyozta, itt az akadálymentesített épületek hiánya, valamint a járdák állapota merült fel problémaként. A legkiszolgáltatottabb csoportok (idősek, gyermekek) bűnmegelőzési felkészítését is kiemelték a megbeszélések során, főként az egyre terjedő digitális csalásokkal kapcsolatban.

Győri járás

Nagyon fontosnak tartják a helyi értékekre alapuló közösségfejlesztést, amellyel a lokális kötődést is erősíteni tudják. Szintén a munkacsoport üléseken merült fel igényként a járás településeinek együttműködésének, a kistérségi társulásoknak, közös programok szervezésének fontossága. Több meghívott elmondta, hogy véleményük szerint a megyének, és főleg a Szigetköznek a legnagyobb problémát a betelepülők okozzák, akik „jogaikkal tisztában vannak, azonban kötelezettségeikkel nem”. A belső migráció következtében pedig szinte évente változik a lakosság összetétele, így nem tud egy stabil helyi közösség kialakulni, a helyieknek egyre kevésbé van kötődésük saját településükhöz, a betelepülők pedig jellemzően nem mutatnak hajlandóságot, vagy nem is képesek a beilleszkedésre, az alkalmazkodásra. A felhíguló közösség mellett maga a növekvő lakosság is problémát jelent. Példaként került megemlítésre, hogy nagyobb létszámú közösség esetén a lakosok buszmegállóból is többet szeretnének, azonban az új buszmegállót mindenki „bárhova

máshova, csak az ő háza elé ne” szeretné. Elhangzott továbbá a Győr melletti elhelyezkedés, amely legalább annyira jelent kezelendő problémát is, mint előnyt. A Győrön kívülre, de mégis közvetlen közelébe települők ugyanis a szolgáltatások nyújtását nagyvárosi szinten várják el, de ezzel párhuzamosan azt is, hogy a velük szemben támasztott elvárások „kistelepülésiek” legyenek. Egy másik fajsúlyos problémaként azonosították az idősekkel kapcsolatos nehézségeket. Kihangsúlyozták, hogy egy olyan problémáról van szó, amelyre ha nem figyelnek oda a települések, „rájuk éghet”, amennyiben nem történik meg az ellátórendszer felkészítése és fejlesztése ahhoz a feladathoz, amely elé majd az elöregedés jelensége állítja. A nehézséget elsősorban az idős emberek megszokás miatti röghöz kötöttségében látják, így felvetődött olyan „vegyes” megoldások kidolgozása, amelyek legalább időszakosan meghagyják lakóhelyükön az időseket, azonban mégis megkönnyítik elérésüket és ellátásukat.

Többször előkerült olyan fórumok életre hívásának fontossága, amelyek a betelepülők számára lehetőséget jelenthetnének arra, hogy közelebbről is megismerjék a helyi értékeket, ezzel párhuzamosan pedig a helyi közösségi elvárásokat is. A munkacsoport üléseken elhangzott a munkaerőhiány mérséklésének fontossága is, amelynek megoldását az átképzési programokban látnák. Az alapszolgáltatások tekintetében hangsúlyos szükségletként merült fel az általános iskolák szükségessége helyben, mivel a reggeli Győr felé történő közlekedés zsúfoltsága, valamint a győri iskolák túlterheltsége is indokolná. Sok helyen csak 1-4 osztály vagy csak 1 osztállyal van 1-8 osztály, mivel nincs megfelelő épület. A közösségi tevékenységek területén problémaként merült fel a 12-18 éves korosztály számára programok biztosítása, amely a kistelepüléseken nem megoldott. Munkaerő-piaci szempontból a munkacsoport ülésen résztvevők az atipikus foglalkoztatásokat, 4-6 órás munkákat a kisgyermekes/visszatérő nők számára emelték ki. Az oktatási témakörben javasolták a résztvevők az iskolapszichológus foglalkoztatását a gyermekek növekvő stressz, szorongása miatt (elvált családok, iskolarendszer, stb.).

Kapuvári járás

A munkacsoport üléseken elhangzott, és a hozzászólások által többször megerősítésre is került, hogy megyénkben az esélyegyenlőségi célcsoportok közül leginkább az idős emberekkel kapcsolatos problémák jelentősek. Az idősek nappali ellátása folyamatos probléma a térségben, több szereplő is jelezte, hogy igény lenne bentlakásos idősothonokra, nappali ellátóközpontokra. Az idősekkel kapcsolatban a fizikai korlátozottság miatt fontosnak tartanak a digitális fejlesztést, annak érdekében, hogy a külvilággal ne szakadjon meg a kapcsolatuk. Többen egyaránt nagy problémaként nevezték meg az úthálózat nem megfelelő állapotát, hiszen ahogy megfogalmazták: „az infrastruktúra nagyban meghatározza a településen élők komfortérzetét, így jólétét is”. Az alapszolgáltatások elérésének egyik legnagyobb akadályaként a tömegközlekedést azonosították, ugyanis a szociálisan nehéz helyzetben lévő csoportoknak ez az egy lehetősége van a szolgáltatások elérésére. Kiemelésre került emellett az esélyegyenlőség és gazdaságosság elvének olykori ütközésére, ellentmondására is, amely miatt nem lehet csupán az egyik vagy a másik szempontot előtérbe helyezni, vegyes megoldások, vegyes finanszírozás szükséges. Észrevételezték a meghívottak, hogy turisztikai szempontból a Dél-Rábaköznek rengeteg jó lehetősége lenne, azonban az önkormányzatok egymagukban, segítség nélkül nem tudják kiaknázni azokat. Felvetődött a

kerekesszékes, vagy látássérült emberek alapszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek problémaköre is, amely az épületek akadálymentesítésén túl a járdák rossz állapota miatt is nehézséget jelent a fogyatékkal élő embereknek. Ugyanezen probléma miatt például a kisgyermekes anyukáknak is nehézséget jelent az alapszolgáltatások elérése gyalogosan. A települések képviselői szívesen látnák az egyházak szociális szolgáltatásait a településeken, úgy látják, hogy színesítenék, kiegészítenék a szolgáltatásokat, főként a házi segítségnyújtásban. Problémaként vetődött fel a civil szervezetek alacsony száma, inaktivitása, amely a közösségfejlesztés, mint közösségmegtartó eszköz, egyik alapfeltétele lenne.

Mosonmagyaróvári járás

A települési polgármesterek és civil szereplők pozitívan fogadták a járásban megvalósuló Tanoda projekteket (Mosonmagyaróvár, Újrónafő). Kiemelték, hogy a gyermekek iskolai eredményessége, valamint szocializációs szintje is javult. Élénk érdeklődés mutatkozott a meghívottak részéről a Helyi Esélyegyenlőségi Programok felülvizsgálatával kapcsolatban, módszertani segítséget kértek. A térség egyik legégetőbb problémájaként a belső migrációt azonosították, amely némileg megbontja a közösségeket, melynek következtében kvázi zárt közösségek alakulnak ki, melyekben a tényleges problémák feltárása is sokkal nehezebb feladat. A belső migráció következtében idegenné válhat a lakosok számára a saját településünk, változhat annak szerkezete, arculata, identitása, de sokszor még falusias jellege is, így inkább integrációs problémáról beszélhetünk, amely megkerülhetetlenné teszi a kulturális különbözőségek kezelését. Több településen nem megfelelő az orvosi szakellátásokhoz való hozzáférés. A közlekedés miatt Mosonmagyaróvár nehezen megközelíthető és bizonyos szakellátások ott sincsenek. A gyerekorvosok hiánya szinte minden településre jellemző, hiába van sok fiatal. A járdák és utak általános felújítására lenne szükség főként az alacsonyabb rangú utakon és a településeket összekötő nem fő útvonalakon. Nagy igény fogalmazódott meg a gyermekek nyári szünetben történő táborozási, foglalkozási lehetőségeire, ugyanis a szülők a munka miatt, valamint a nagyszülők hiánya miatt nehezen tudják megoldani a gyermekek nyári elhelyezését. Problémaként fogalmazódott meg a kiszolgáltatott helyzetben lévők (idősek, gyermekek) digitális biztonsággal kapcsolatos veszélyeztetettsége, amelyet célzott előadásokkal, felkészítésekkel orvosolnának.

Pannonhalmi járás

A munkacsoport ülések beszélgetései során számos jelzés és tapasztalat érkezett a települések megjelent képviselőitől, polgármestereitől az esélyegyenlőség kérdésköréhez kapcsolódóan. Fontos jelzés, hogy a szereplők felismerték, hogy számos olyan probléma van (egészségügyi ellátás, szociális háló működtetése, esetleges kibővítése stb.), amelyek óhatatlanul is túlmutatnak egy-egy község hatáskörén, megoldásukhoz több térségi település összefogására van szükség. A térség szereplői a saját településük égető problémájaként azonosították például a járdák rossz állapotát vagy éppen a parkolók kialakításának szükségességét, hiszen ezek figyelembevétele és kezelése is fontos az élhető települések megteremtéséhez, az alapszolgáltatások eléréseinek javításához. Felvetődött, hogy a hátrányos helyzetű, főleg roma gyerekek körében hosszú távon kulcsfontosságú lenne általánosságban a tehetségek felfedezése és támogatása, rövidtávon elsődlegesen a sport és a zene területén. Ennél a

témakörnél került elő a részvételi motiváció fenntartásának problémája. A szereplők megegyeztek abban, hogy számos jó példa létezik, amelyeknek megosztása, adaptálása segítséget jelenthet a településeknek a roma célcsoporttal kapcsolatos munkában. Továbbá lényeges azoknak a „kulcsszemélyeknek” a megtalálása, akik tevékenységükkel képesek hozzájárulni a folyamatok és törekvések eredményes megvalósításához. Ebben a térségben hangsúlyos problémaként merült fel a közösségfejlesztés, mint a település népességmegtartó erejének egyik pillére, és az ezzel kapcsolatos civil szervezeti jelenlét, aktivitás kérdésköre. Több szereplő jelezte, hogy a településén a polgárőrség, és esetleg a nyugdíjas klub mutat valamiféle aktivitást, a közösségi szervezetek azonban nem, amelyeket a rossz civil identitástudattal (önkormányzattól való függőség), valamint a civil szervezet vezetőinek kompetencia-hiányaival azonosítottak. Fontosnak tartják a civil szervezetek fejlesztését, a szervezet vezetőinek felkészítését. A közösségfejlesztéssel kapcsolatosan megállapították, hogy a modern világban mennyire fontosak az új ingerek, az új helyi attrakciók életre hívása, vagy a már meglévők legalább részben történő módosítása a közösség érdeklődésének fenntartása érdekében.

Soproni járás

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok felülvizsgálata ebben a térségben is problémát jelentett, módszertani segítséget kértek. A térség leghangsúlyosabb problémája az ausztriai ingázó munkavállalók helyzete, a határátkelők alacsony száma, valamint az, hogy az ausztriai munkavállalók nagy aránya miatt számos település „alvó településnek” mondható, szinte csak aludni járnak az emberek oda. Így valódi közösségek nem nagyon tudnak kialakulni. A határmentiségi létből fakadóan a térségben magasabb az árszínvonal, amely problémát jelent azon célcsoportoknak, amelyek csak hazai jövedelemmel rendelkeznek. Az idősekkel kapcsolatban ebben a térségben is a legnagyobb probléma a házi segítségnyújtás és a nappali kapacitásainak fejlesztése, valamint a célzott programok hiánya az elmagányosodás enyhítésére. Itt is felmerült az idősek digitális eszközhasználatára irányuló képzések szükségessége, a digitális biztonságuk megőrzésére irányuló kompetenciák fejlesztése. Az alapszolgáltatások elérésének javítását a térségi szereplők a járdák és a sokadrangú utak felújításában látják. A nők munkaerő-piaci visszatéréséhez szükségesnek tartják a bölcsődei férőhelyek számának növelését. Ebben a térségben került elő problémaként a fiatalok számára megvalósított, a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos prevenciós programok hiánya. Főként a játékszenvedély, és az alkohol jelent kihívást. Az egészségügyi alapszolgáltatásokkal kapcsolatban az orvosi rendelők rossz állapota, felújításuk szükségessége merült fel.

Téti járás

A Téti járás a Kedvezményezett járásokról szóló kormányrendelet szerint kedvezményezett járásnak minősül. Ennek megfelelően a megye többi térségéhez képest nagyobb számban találhatóak meg itt felzárkózási programok. Tét Város Önkormányzata a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekejóléti és Szociális Intézménye és Napocska Családi Bölcsőde Hálózat konzorciumi együttműködésben a településen lévő szegregációval

veszélyeztetett területeken élők számára a társadalmi együttműködést elősegítő és szemléletformáló programokat valósított meg. A projekt célja a szegregációval veszélyeztetett területen élők későbbi integrációjának elősegítése volt. Gyömöre és Gyórszemere településeken a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület tanodákat működtet. Rábacsécsényben Biztos Kezdet Gyerekház működik. Mindegyik programról elmondható, hogy az alapos tervezésnek, illetve a célcsoport szükségleteinek mélyreható elemzésének köszönhetően sikeres programok valósulnak meg. A munkacsoport üléseken résztvevők megosztották egymással a tapasztalataikat, ugyanakkor elmondható, hogy a fejlesztések tudnak egymásról, kapcsolatot ápolnak egymással, ami jó példaként értékelendő. Ebben a térségben is a legnagyobb problémaként a tömegközlekedés hiánya merült fel. Tét – Tét Ürgehegy (szegregációval veszélyeztetett terület) közötti útvonalon hiányos a tömegközlekedés. Ezen kívül a téti járás több települése és Tét között tömegközlekedés hiánya került megfogalmazásra az üléseken. Pl.: Rábacsécsény, Rábaszentmihály, Koroncó, Felpéc, Kajárpéc, Tényő, Sokorópátka tömegközlekedéssel csak Győri átszállással érhető el. A téti gyógyító ház elérhetősége érdekében fontos lenne a tömegközlekedési járatok bővítése. Több településen probléma a bel- és külterületi utak, járdák állapota, amely az alapszolgáltatások elérésének egyik akadálya. Több hozzászóló elmondta, hogy az esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatban fokozni kellene az egészségügyi szűrővizsgálatokat, akár mobil szűrővizsgálatok megvalósításával is. A bölcsődei férőhelyek növelését is a következő időszak kihívásának gondolják a térségi szereplők, ebben látják a lehetőséget a nők munkaerőpiacra való visszatéréséhez. A térségben egyre nagyobb gondot jelent a szociális szakemberek hiánya, amely az alapszolgáltatások biztonságát veszélyeztetik. Az idősekkel kapcsolatban az áldozattá válás megelőzésében látják a legnagyobb problémát.

A Munkacsoport működése, ülései során beigazolódott, hogy nagy szükség van a helyi és a térségi szereplők párbeszédére, ezt szinte mindegyik munkacsoport ülésen kiemelték a jelenlévők. Szintén itt fogalmazódott meg a projekt megvalósítóiban az a gondolat, hogy nagy igény lenne ezek folytatására a későbbiekben is, valamint szintén fontos cél lenne a települések közötti koordináció elősegítésére, a térségi gondolkodás ösztönzésére, valamint a településvezetők településfejlesztési kompetenciáinak fejlesztésére.

II/2 Közös problémamátrix

A 2015-ben készült Járási Esélyteremtő programtervek és Győr-Moson-Sopron megye települései által készített Helyi Esélyegyenlőségi Programok, valamint a megye városainak területfejlesztési stratégiai dokumentumainak áttekintése és elemzése során a járásokra vonatkozóan összefoglalóan az alábbi megállapításokat tehetjük.

1. A hét járásból 5 járás lakónépessége 2011 óta folyamatosan növekszik, mely növekedés az idevándorlásból következik. Ezen jelenség hatással van:

- a lakhatás nehézségeinek növekedésére,
- továbbá a szolgáltatásokat igénybevevők számának növekedésével az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehezebbé válására
- a beköltözők a helyi szintű társadalmi kohéziót gyengítik.

2. A regisztrált munkanélküliek aránya nagymértékben csökkent 2009-2017 között mindegyik járásban. A munkanélküliség első sorban a nőket érinti.

3. Összességében a járások településeinek többsége 2000 főnél kevesebb lakosság számú, amit azért fontos kihangsúlyoznunk, mert ez a lélekszám az alsó határa a szociális szolgáltatások biztosítása előírásainak, ez alatt csupán az étkeztetés és a házi segítségnyújtás, valamint a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása kötelező az önkormányzatok számára. Mint előzőekben láttuk, e falvakban sok helyütt hiányoznak ezek az alapszolgáltatások és egyéb humán közszolgáltatások is, ami a szolgáltatásokhoz való hozzáférés súlyos egyenlőtlenségét eredményezi.

4. Minden járásban a lakosság elöregedése figyelhető meg, a 60 éves és idősebb népesség aránya jelentős mértékben meghaladja, de a 64 éven felüliek aránya is 2011 óta némileg meghaladja a gyermekkorúak (0–14 évesek) arányát. A legtöbb esetben a szociális és egészségügyi szolgáltatások, lehetőségek helyi elérhetőségével kapcsolatos problémák körvonalazódtak a helyzetelemzésekben: a szakosított ellátás hiánya, demencia kezelése, egészségügyi szolgáltatások elérhetősége, helyben elérhető szűrővizsgálatok hiánya, tömegközlekedési nehézségek, mobilitási problémák, rossz kapcsolat a szolgáltató szervezetek, intézmények között, nincs összehangolva az ellátás. Az elemzések másik fókuszpontja az idős korról járó problémák rendszere: elmagányosodás, társadalmi izoláció, megélhetési problémák, szegénység, áldozattá válás, kevés szervezett program, szabadidős aktivitások hiánya, informatikai ismeretek hiánya, idegenkedés az új technológiáktól.

5. A nagyvárosok vonzáskörzetében nagy számban jelennek meg a fiatal családok, így ezeken a településeken a gyermekes családok életét megkönnyítő szolgáltatások, esélyegyenlőséget, különösen a 14 év alatti gyermeket nevelő nők családi és munkahelyi helytállásának összehangolását támogató eszközök megteremtése válik fontossá.

6. Esélyegyenlőségi szempontból külön kiemelendő, hogy kimondottan a megváltozott munkaképességű, valamint fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatását biztosító munkahelyek csak a városokban ott is korlátozottan vannak jelen.

7. Romák és/vagy mélyszegénységben élők esetében nehézséget okoz a megfelelő adatok, információk hiányában a célcsoport tagjainak beazonosítása és átfogó elemzése. Alapvető problémaként azonosítható a magas munkanélküliség, az alacsony iskolai végzettség, a romló egészségi állapot, életviteli, életvezetési problémák, a társadalmi és a területi szegregáció veszélye, adósságkezelési és a lakhatási nehézségek, a szegénység kultúrája.

8. Gyermek célcsoportnál is szinte minden településen problémaként merült fel a megfelelő adatbázisok és részletesebb információk hiánya, a célcsoport tagjainak beazonosítása, a hátrányos helyzet meghatározásának a nehézsége. Az egyik nagyobb problématerületnek a hiányzó intézményi, szolgáltatási feltételek és adottságok tekinthetők települési szinten: pl. bölcsőde, családi napközi, gyermekfelügyelet, gyermekorvos, logopédus stb. Kevés a szabadidős lehetőség, a szervezett program, a nyári szünet ellátás megoldatlan, növekvő veszélyeztetettség, a deviáns magatartási formák fokozódása, a szülők motiválatlansága, nehézkes mobilizálási lehetősége is többször felmerült az elemzésekben.

9. A női célcsoporttal kapcsolatban is sok esetben szintén tanácstalanok az érintett települések, mert a demográfiai alapú indikátorokon túl itt sem tudunk sokat a célcsoport alapvető társadalmi- gazdasági paramétereiről, hiányoznak az ilyen irányú mélyebb elemzések, vizsgálatok, különösen a preferenciák, igények, szükségletek vagy éppen a családon belüli krízishelyzetek területén. Egyrészt a munkanélküliségi, különösen a tartós munkanélküliség kockázata, illetve a munkába állás és visszatérés nehézsége és a hátrányos megkülönböztetés jelent meg az anyagokban a célcsoport kapcsán, másrészt a gyermeküket egyedül nevelő nők fokozottabb kiszolgáltatottsága, szegénységkockázata.

10. Fogyatékkal élők célcsoportja a legtöbb települési programban kisebb súlyt kap, alapvetően az akadálymentesítés hiánya és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei köré szerveződtek a megállapítások, kiegészülve a megfelelő csoport-specifikus adatok, információk korlátozott elérhetőségével vagy teljes hiányával, a megfelelő érdekvédelem megoldatlanságával.

Az intézményrendszer kapcsán megfogalmazott hiányok/nehézségek:

- átmeneti otthonok (Gyermekek átmeneti otthona, Családok Átmeneti otthon) valamint fogyatékkal élők nappali ellátását biztosító intézmény nem érhető el egységesen a megyében élők számára.
- a daganatos betegek és családjaik támogatásában is szerepet vállaló hospice otthon, hospice-ház nincs a megyében, emiatt (is) a házi segítségnyújtást végzők leterheltek
- hiányzik a kellő számú Idősek nappali ellátását biztosító intézmény
- párkapcsolaton belüli erőszak áldozatai számára un. „védett házak”, átmeneti elhelyezést biztosító otthonok kialakítása

II/3. Közös intézkedésmátrix

Hátrányos helyzetű célcsoportok

romák/mélyszegénységben élők	gyermekek	nők	idősek	fogyatékkal élők
<ul style="list-style-type: none"> - célcsoport specifikus vizsgálatok - szakképzés biztosítása - képzés, munkába állás segítése személyre szabott mentorálás - életvezetési tanácsadás - szociális bérlakások biztosítása - adósságkezelési tanácsadás 	<ul style="list-style-type: none"> - bölcsőde, családi napközi, gyermekorvos, logopédus - elérhetőségének biztosítása - felmérések, kimutatások készítése - elegendő pszichológus, szociálpedagógus, fejlesztőpedagógus szakember biztosítása az oktatási intézményekben - a nyári szünetben a gyermekek ellátásának biztosítása - biztonságos internethasználat - szülők ismeretbővítése - szülők bevonása a közösségi programokba - iskolai bejárás megkönnyítése - iskolabusz - települési szolgáltatáshiány megszüntetése: korai fejlesztés (fejlesztőpedagógus, logopédus) - speciális szükségletű, veszélyeztetett gyermekek intézményi ellátása - tanórán kívüli programok, felzárkóztatás (tanoda) 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása - bölcsőde - a célcsoport alapvető gazdasági paramétereire vonatkozó ismeretek gyűjtése - munkába visszatérés személyre szabott segítése - családbarát munkahelyek, rugalmas munkavégzés népszerűsítése a vállalatoknál, önkormányzatoknál - átképzési, képzési lehetőségek biztosítása - gyermeküket egyedül nevelő nők - fokozott figyelemmel kísérése - családon belüli bántalmazás felismerésének és kezelésének elősegítése képzések információs anyagok által - szülői kompetenciák fejlesztése tájékoztatás krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokról, a krízishelyzetet kezelni tudó szervezetek tevékenységéről 	<ul style="list-style-type: none"> - szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása - betegszállítás, falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás összehangolása - szűrővizsgálatok biztosítása helyben - áldozattá válás megelőző programok, tájékoztató anyagok eljuttatása célcsoport felé - informatikai ismeretek bővítésének lehetősége ingyenes tanfolyamok által - szabadidős aktivitások biztosítása - a szakosított ellátásra való törekvés, elsősorban a demencia kezelése során - az idősek részére a bentlakásos otthonok férőhelybővítése - elmagányosodás, társadalmi izoláció enyhítése - középiskolai önkéntes szolgálat 	<ul style="list-style-type: none"> - fizikai és kommunikációs akadálymentesítés - csoport specifikus adatok gyűjtése - megfelelő érdekvédelem biztosítása - munkalehetőségek- munkaadók társadalmi érzékenyítése jó gyakorlatok bemutatásával

III. Megyei Esélyteremtő Paktum együttműködéseinek gyűjteménye

III/1 Oktatáshoz való hozzáférés

A SZÚT-ban beazonosított SZOLGÁLTATÁSI HIÁNY	Tanórán kívüli oktatási felzárkózást segítő programok
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS tartalma	A Győr-Moson-Sopron Megyei Felzárkózási Fórum ajánlja, hogy a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat és a Royal Club Kulturális és Sport Egyesület együttműködési megállapodást kössön annak érdekében, hogy az Egyesület által működtetett Alternatív Pedagógiai Műhelyben kidolgozott pedagógiai módszerek (társasjáték pedagógia, digitális fejlesztések, stb.) átadása, az arra igényt tartó oktatási intézményeknek, civil szervezeteknek, egyéb fenntartóknak, megvalósulhasson. Az Egyesület vállalja, hogy bemutató foglalkozásokat szervez oktatási intézményeknek, pedagógia szakos hallgatóknak. A megállapodás keretében a Megyei Önkormányzat vállalja, hogy kapcsolatrendszerével segíti az információáramlást, tájékoztató anyagokkal (e-mail) kiejánlja a lehetőséget a települési önkormányzatoknak, tankerületi központoknak.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS felelőse	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat részéről Németh Zoltán elnök. Royal Club Kulturális és Sport Egyesület részéről Pénzes András elnök.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításának szakaszai (mértéköldkövei)	Együttműködési megállapodás aláírását követő 1 év.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS eredményességét mérő indikátor/ok	Megtartott foglalkozások száma: 5 db
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításához szükséges erőforrás koordináció (együttműködések)	Az együttműködés nem igényel anyagi forrást, a meglévő humán- és tárgyi források becsatornázásával és koordinációjával megvalósítható.

III/2 Munkavállaláshoz való hozzáférés

A SZÚT-ban beazonosított SZOLGÁLTATÁSI HIÁNY	Képzés, munkába állás segítése, egyéni mentorálás
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS tartalma	A Győr-Moson-Sopron Megyei Felzárkózási Fórum javasolja, hogy a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat által működtetett Foglalkoztatási Paktum együttműködési megállapodást kössön a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesülettel annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű célcsoportok elérésének hatékonysága javuljon. A megállapodás keretében a Megyei Önkormányzat vállalja, hogy bevonja az Egyesületet a TOP Pluszban megvalósításra kerülő, a Foglalkoztatási Paktum folytatásaként lebonyolítandó pályázat előkészítésébe. Az Egyesület vállalja, hogy a roma célcsoport bevonásában közreműködik mind a pályázat előkészítése, mind a megvalósítása során.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS felelőse	Foglalkoztatási Paktum részéről Németh Zoltán elnök Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület részéről Jakus László elnök
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításának szakaszai (mértéköldkövei)	A megállapodás aláírását követő 2 év.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS eredményességét mérő indikátor/ok	Foglalkoztatási Paktum pályázat előkészítése során 1 db dokumentált egyeztetés.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításához szükséges erőforrás koordináció (együttműködések)	Az együttműködés nem igényel anyagi forrást, a meglévő humán- és tárgyi források becsatornázásával és koordinációjával megvalósítható.

III/3 Lakhatáshoz való hozzáférés

A SZÚT-ban beazonosított SZOLGÁLTATÁSI HIÁNY	Szociális bérlakások hiánya, rossz állapota, szegregált környezet
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS tartalma	A Győr-Moson-Sopron Megyei Felzárkózási Fórum javasolja, hogy Szany Nagyközség Önkormányzata és a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat együttműködési megállapodást kössön a szegregált élethelyzetek megszüntetésére irányuló tapasztalat megosztással kapcsolatban. A megállapodás keretében Szany Nagyközség Önkormányzata vállalja, hogy a „Szegregált élethelyzetek felszámolása Szanyban komplex programokkal” című, EFOP-1.6.2-16-2017-00127 azonosítószámmal megvalósított projektjének tapasztalatait megosztja az azt igénylő civil szervezetekkel, önkormányzatokkal. A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat vállalja, hogy a TOP Plusz és az EFOP Plusz keretében megvalósítandó megyei projekteknek kiajánlja a tapasztalat megosztás lehetőségét, fórumot biztosít számukra a jó gyakorlat megosztására.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS felelőse	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat részéről Németh Zoltán elnök Szany Nagyközség Önkormányzata részéről
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításának szakaszai (mértéköveik)	A megállapodás aláírását követő 2 év.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS eredményességét mérő indikátor/ok	Megszervezett tapasztalat megosztások száma 1 db.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításához szükséges erőforrás koordináció (együttműködések)	Az együttműködés nem igényel anyagi forrást, a meglévő humán- és tárgyi források becsatornázásával és koordinációjával megvalósítható.

III/4 Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés

A SZÚT-ban beazonosított SZOLGÁLTATÁSI HIÁNY	Szabadidős aktivitásokat biztosító lehetőségek hiánya
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS tartalma	A Győr-Moson-Sopron Megyei Felzárkózási Fórum javasolja, hogy a Sokorópátkai Nőegylet, valamint az „Új esély” Tanoda és a Győrszemerei Tanoda kössön megállapodást a hátrányos helyzetű gyermekek egészséges életmódra nevelésével kapcsolatban. Amelynek keretében a Sokorópátkai Nőegylet vállalja, hogy 5, 15, 45 km-es túrákat szervez igény szerint a tanodáknak. A tanodák vállalják, hogy a túrákon a tanodás gyermekek minimum 50%-ban részt vesznek , lehetőség szerint a családjaikkal együtt.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS felelőse	Sokorópátkai Nőegylet részéről Vass-Odor Melinda titkár „Új esély” Tanoda részéről Tóth Margit Kornélia szakmai vezető Győrszemerei Tanoda részéről Tar Ildikó szakmai vezető
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításának szakaszai (mértéköve)	A megállapodás aláírását követő 1 év.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS eredményességét mérő indikátor/ok	Minimum 1-1 túra, közös túra esetén 2 db.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításához szükséges erőforrás koordináció (együttműködések)	Az együttműködés nem igényel anyagi forrást, a meglévő humán- és tárgyi források becsatornázásával és koordinációjával megvalósítható.

III/5 Alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A SZÚT-ban beazonosított SZOLGÁLTATÁSI HIÁNY	Átfogó ismeretek hiánya a lokális civil szervezeteknél
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS tartalma	A Győr-Moson-Sopron Megyei Felzárkózási Fórum ajánlja, hogy a Solution To Everything Kft.(STE Kft.) kössön együttműködési megállapodást a Vörös Barátok Településeinek Hagyományőrző Szövetségével, annak érdekében, hogy a megyében működő lokális (települési, településrészi) civil szervezetek részére civil menedzsment szolgáltatást nyújtsanak. Az STE Kft. vállalja, hogy a megyében működő lokális civil szervezetek részére kedvezményes menedzsment-csomagot állít össze, amely tartalmaz általános tanácsadást, pályázatírást, pályázat menedzsmenti szolgáltatást, könyvelést. A Szövetség vállalja, hogy a tagjainak (civil szervezetek, önkormányzatok), illetve a működési területén lévő civil szervezeteknek, valamint önkormányzatoknak kiajánlja a kft. által nyújtott lehetőséget.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS felelőse	STE Kft. részéről Pénzes András ügyvezető igazgató Vörös Barátok Településeinek Hagyományőrző Szövetsége részéről Bassák Attila elnök
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításának szakaszai (mértéköveik)	Megállapodás aláírását követő 1 év.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS eredményességét mérő indikátor/ok	Fejlesztett civil szervezetek száma 3 db.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításához szükséges erőforrás koordináció (együttműködések)	Minimális anyagi forrás a civil szervezetek részéről (az esetleges önkormányzati támogatás részeként).

III/6 Gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A SZÚT-ban beazonosított SZOLGÁLTATÁSI HIÁNY	Tanórán kívüli oktatási felzárkózást segítő programok hiánya (tanoda)
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS tartalma	A Győr-Moson-Sopron Megyei Felzárkózási Fórum javasolja, hogy a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület kössön megállapodást Kapuvár Város Önkormányzatával annak érdekében, hogy közösen megvizsgálják egy olyan projekt elindításának lehetőségét, amely a hátrányos helyzetű gyermekek oktatási felzárkózásának elősegítésére irányul. A megállapodás keretében Kapuvár Város Önkormányzata vállalja, hogy fórumot teremt az egyeztetésre, az Egyesület vállalja, hogy tájékoztatást nyújt az általa működtetett Tanoda programokról.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS felelőse	Kapuvár Város Önkormányzata részéről Hámori György polgármester Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület részéről Jakus László elnök
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításának szakaszai (mértéköveik)	A megállapodás aláírását követő 6 hónap.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS eredményességét mérő indikátor/ok	Dokumentált egyeztetések száma 1 db.
Az EGYÜTTMŰKÖDÉS megvalósításához szükséges erőforrás koordináció (együttműködések)	Az együttműködés nem igényel anyagi forrást, a meglévő humán- és tárgyi források becsatornázásával és koordinációjával megvalósítható.

IV. Mellékletek